

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин і права

Професор Віталій ТРЕТЬКО

«18» 01 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Цивільне право України

Галузь знань 08 – Право

Спеціальність 081 – Право

Рівень вищої освіти – Перший бакалаврський

Освітньо-професійна програма – Право

Обсяг дисципліни – 8 кредитів ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОПП.1.

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (цикл професійної підготовки)

Факультет – Міжнародних відносин і права

Кафедра – Права

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни Кредити ЄКТС	Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Аудиторні заняття								Залік	Іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота, у т.ч. ІРС				
Д	2	3	3	34	17			17	56			+	
Д	2	4	4	64	32			32	56				+
Д	2	4	1	30							30		

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Право»

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Програма складена д.ю.наук, професор Алла ГЕРЦ

Схвалена на засіданні кафедри Права

Протокол від 18 січня 2024 №8. Зав. кафедри Микола ВАВРИНЧУК

Робоча програма розглянута та схвалена Вченою радою факультету міжнародних відносин

Голова Вченої ради факультету Віталій ТРЕТЬКО

2. ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Декан	Міжнародних відносин і права		Віталій ТРЕТЬКО

3) Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «Цивільне право України» становить частину фахової підготовки бакалаврів, що отримують освіту у галузі права. Її вивчення обумовлена необхідністю системного розгляду усього комплексу питань, які виникають в цивільних правовідносинах.

В рамках цієї навчальної дисципліни студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати основні інститути цивільного права, права та обов'язки учасників у цій сфері правового регулювання; уміти тлумачити та правильно застосовувати норми цивільного права, судову практику у справах, які виникають із цивільних правовідносин, з метою прийняття обґрунтованих рішень у спірних питаннях. Навчальна дисципліна поєднує теоретичні основи, законодавче регулювання та практичні проблеми цивільного права України. З найбільш важливих тем навчальної дисципліни передбачені семінарські (практичні) заняття, на які виносяться основні питання, дискусійні теоретичні положення, актуальні проблеми теорії та практики здійснення провадження у цивільних справах, а також запропоновані задачі, конкретні проблемні ситуації, які складені на основі узагальнення практики та аналізу необхідного законодавства і мають умовний, навчальний характер.

Пререквізити: – «Латинська мова»; «Теорія держави і права».

Кореквізити: – «Цивільне процесуальне право України»; «Міжнародне приватне право»; «Сімейне право України».

- **компетентностей:** знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. Здатність критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності. Здатність консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

- **програмних результатів навчання:** Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав і інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Мета дисципліни. Засвоєння студентами положень цивільного законодавства, теоретичних знань інститутів цивільного права України, а також формування практичних умінь і навиків щодо правильного тлумачення та застосування цивільно-правових норм, що регулюють зазначену сферу цивільних відносин.

Предмет дисципліни. Майнові та особисті немайнові відносини, засновані на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників.

Завдання дисципліни. Ознайомлення студентів з основними положеннями цивільного законодавства; сприяння глибокому засвоєнню змісту правових актів, стимулювати до самостійної роботи з ними; ознайомлення з системою цивільного права і використання її складових елементів при вирішенні конкретних правових питань; застосування теоретичних положень на практиці; закладення і розвиток навиків складання відповідних документів; чітке уявлення про роль права в забезпеченні функціонування цивільних відносин, аналіз прав та обов'язків їх учасників.

Результати навчання. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно

до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

4) Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин відведених на:		
	Лекції	Семінарські заняття	СРС
Третій семестр			
Тема 1. Цивільне право як галузь права України	2	2	6
Тема 2. Цивільне законодавство	1	1	6
Тема 3. Цивільні правовідносини	2	2	6
Тема 4. Фізичні особи як суб'єкти цивільного права	2	2	6
Тема 5. Поняття і ознаки юридичної особи	2	2	6
Тема 6. Об'єкти цивільних прав (правовідносин)	2	2	6
Тема 7. Правочини	2	2	6
Тема 8. Представництво. Строки та терміни. Позовна давність.	2	2	7
Тема 9. Особисті немайнові права фізичної особи	2	2	7
Разом за 3-й семестр:	17	17	56

Назва розділу (теми)	Кількість годин відведених на:		
	Лекції	Семінарські заняття	СРС
Четвертий семестр			
Тема 10. Загальні положення про право власності.	3	2	4
Тема 11. Загальні положення права інтелектуальної власності.	3	2	4
Тема 12. Загально-теоретичні положення договірного права.	3	2	4
Тема 13. Договір купівлі-продажу.	3	4	4
Тема 14. Договір дарування; довічного утримання (догляду).	3	4	5
Тема 15. Загальні положення договору найму (оренди).	3	4	5
Тема 16. Договори про виконання робіт.	3	4	5
Тема 17. Загальні положення договорів про надання послуг	3	2	5
Тема 18. Страхування.	2	2	5
Тема 19. Договір доручення; договір комісії.	2	2	5
Тема 20. Особливості договорів позики; кредиту; банківського вкладу; банківського рахунку та факторингу.	2	2	5
Тема 21. Загальні положення про спадкування.	2	2	5
Разом за 4-й семестр:	32	32	56

5) Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
<i>Третій семестр</i>		
1	<p>Цивільне право як галузь права України. Поняття цивільного права (як галузь права, система законодавства, наука, навчальна дисципліна). Предмет цивільного права як галузі права. Метод цивільного права як галузі права. Загальні засади (принципи) цивільного права. Функції цивільного права. Система цивільного права. Літ.: 1,2,3,4,5[С.8-14],13[С.20-38],15[С.5-32]</p>	2
2	<p>Цивільне законодавства. Поняття та загальна характеристика джерел цивільного права. Поняття цивільного законодавства. Конституція України як джерело цивільного права. Цивільний кодекс України – основний акт цивільного законодавства. Акти цивільного законодавства і договір. Звичаї. Міжнародні договори. Дія актів цивільного законодавства в часі, просторі, за колом осіб. Аналогія закону, аналогія права. Значення судової практики. Літ.: 1,2,3,4,5[С.13-19],13[С.39-53],15[С.33-56]</p>	1
3	<p>Цивільні правовідносини. Поняття цивільних правовідносин. Структура (елементи) цивільних правовідносин. Загальна характеристика суб'єктів і об'єктів цивільних правовідносин. Зміст цивільних правовідносин. Цивільне суб'єктивне право і суб'єктивний обов'язок. Види цивільних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин. Поняття юридичного факту. Його види. Юридична сукупність (склад). Поняття цивільного суб'єктивного права, цивільного інтересу та цивільного обов'язка. Здійснення цивільних прав. Межі здійснення цивільних прав. Виконання цивільних обов'язків. Літ.: 1,2,3,4,5[С.19-25],13[С.53-67],15[С.98-112]</p>	2
4	<p>Фізичні особи як суб'єкти цивільного права. Поняття фізичної особи. Поняття цивільної правоздатності, її зміст. Поняття дієздатності фізичної особи. Обмеження дієздатності фізичної особи та визнання її недієздатною. Правові наслідки обмеження дієздатності та визнання особи недієздатною. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою. Правові наслідки такого визнання та оголошення. Фізична особа – підприємець. Поняття опіки та піклування. Призначення опікуна та піклувальника. Основні права та обов'язки опікуна та піклувальника. Припинення опіки та піклування. Літ.: 1,2,3,4,5[С.25-32],13[С.81-100],15[С.113-138]</p>	2
5	<p>Поняття й ознаки юридичної особи. Поняття і ознаки юридичної особи. Цивільна правосуб'єктність юридичних осіб. Класифікація юридичних осіб. Створення та припинення діяльності юридичних осіб. Філії, представництва юридичних осіб. Юридичні особи приватного права. Підприємницькі товариства:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) Повне товариство. Управління, ведення справ, розподіл прибутку, права і обов'язки учасників повного товариства, ліквідація; б) Командитне товариство. Основні положення про командитне товариство, управління товариством, ліквідація товариства; в) Товариство з обмеженою відповідальністю. Поняття, статутний 	2

	капітал, управління товариством, ліквідація товариства; г) Акціонерне товариство. Створення, статут, статутний капітал, управління товариством. Виробничий кооператив. Літ.: 1,2,3,5[С.32-43],6,11,12, 13[С.122-153],15[С.139-205]	
6	Об'єкти цивільних прав (правовідносин). Поняття та класифікація об'єктів цивільних прав (правовідносин). Речі як б'єкти цивільних прав (правовідносин). Цінні папери як об'єкти цивільних прав (правовідносин). Інформація як об'єкт цивільних прав. Дії (результати робіт, послуги) Особисті немайнові блага як об'єкти цивільних прав. Літ.: 1,2,3,4,5[С.58-65],13[С.171-188],14[С.235-246], 15[С.214-250]	2
7	Правочини. Поняття правочину. Умови дійсності правочинів. Види правочинів. Укладання, тлумачення змісту правочину, відмова від правочину. Недійсні правочини, їх види. Правові наслідки визнання правочину недійсним. Літ.: 1,2,3,5[С.65-74],13[С.321-341],15[С.271-330]	2
8	Представництво. Строки та терміни. Позовна давність Поняття представництва. Підстави виникнення та види представництва. Представництво за довіреністю. Довіреність. Види довіреностей. Передоручення. Представництво без повноважень. Поняття строків в цивільному праві. Значення строків у цивільному праві. Класифікація строків в цивільному праві. Обчислення строків в цивільному праві. Позовна давність. Зупинення строків позовної давності, переривання перебігу позовної давності. Поновлення строків позовної давності. Наслідки сплину строків позовної давності. Літ.: 1,2,3,5[С.85-93],13[С.341-356],14[С.328-335],15[С.331-342]	2
9	Особисті немайнові права фізичної особи. Загальні положення про особисті немайнові права фізичної особи. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування особи. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи. Захист немайнових прав фізичної особи. Літ.: 1,2,3,4,5[С.74-78], 13[С.214-290],14[С.250-265], 15[С.251-270]	2
	Разом:	17

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
	<i>Четвертий семестр</i>	
10	Загальні положення про право власності. Поняття власності і права власності. Зміст права власності. Способи набуття і припинення права власності. Поняття і форми власності в Україні. Система цивільно-правових засобів захисту права власності. Літ.: 1,2,3,4,5[С.93-103], 13[С.357-380], 15[С.405-432]	2
11	Загальні положення права інтелектуальної власності. Поняття права інтелектуальної власності. Загальна характеристика законодавства України про інтелектуальну власність. Суб'єкти, об'єкти права інтелектуальної власності. Підстави виникнення права інтелектуальної власності. Здійснення права інтелектуальної власності.	2

	<p>Випадки правомірного використання об'єктів інтелектуальної власності. Літ.: 1,2,3,5[С.103-113], 13[С.462-528], 15[С.533-598]</p>	
12	<p>Загально-теоретичні положення договірного права. Поняття та ознаки договору. Класифікація договорів. Зміст цивільно – правового договору. Зміна, розірвання та припинення договору. Літ.: 1,2,3,4,5[С.134-141],13[С.608-626]</p>	2
13	<p>Договір купівлі-продажу. Поняття і зміст договору. Сторони договору. Відповідальність сторін. Поняття договору роздрібної купівлі – продажу. Порядок укладення договору роздрібної купівлі – продажу. Літ.: 1,2,3,5[С.141-143]</p>	4
14	<p>Договір дарування; договір довічного утримання (догляду). Договір дарування і його загальна характеристика. Причини припинення договору дарування, правові наслідки. Нотаріальне посвідчення договору дарування. Поняття договору довічного утримання. Порядок укладення договору довічного утримання. Літ.: 1,2,3,5[С.145-146]</p>	4
15	<p>Загальні положення договору найму (оренди). Поняття договору оренди. Сторони і об'єкт договору. Порядок укладення договору. Зміст договору оренди. Права і обов'язки сторін. Припинення договору. Форми здійснення орендарем підприємницької діяльності. Літ.: 1,2,3,5[С.146-148],11</p>	4
16	<p>Договори про виконання робіт. Поняття договору побутового підряду. Права замовника у разі істотного порушення підрядником договору побутового підряду. Поняття договору будівельного підряду. Проектно-кошторисна документація. Відповідальність підрядника і замовника за договором будівельного підряду. Літ.: 1,2,3,5[С.149-153]</p>	4
17	<p>Загальні положення договорів про надання послуг. Загальна характеристика договору зберігання. Правова природа договору зберігання. Загальна характеристика договору перевезення вантажу. Особливості суб'єктного складу договору перевезення вантажу. Літ.: 1,2,3,5[С.163-164],11</p>	2
18	<p>Страховання. Соціально-економічна суть страхування та його правове регулювання. Поняття страхового договору. Права та обов'язки суб'єктів страхового зобов'язання. Вирішення спорів і припинення дії договору. Джерела: 1,2,3,5[С.163-164],11</p>	2
19	<p>Договір доручення; договір комісії. Поняття та значення договору доручення. Зміст договору доручення. Предмет договору комісії. Форма, порядок укладення та строк договору комісії. Джерела: 1,2,3,5[С.159-163],11</p>	2
20	<p>Особливості договорів позики; кредиту; банківського вкладу; банківського рахунку та факторингу. Загальна характеристика договору позики. Зміст договору позики. Відповідальність сторін за договором позики. Поняття та загальна характеристика кредитного</p>	2

21	<p>договору. Зміст кредитного договору. Права та обов'язки сторін за умовами кредитного договору. Особливості договору банківського рахунку. Особливості договору банківського вкладу. Загальна характеристика договору факторингу. Літ.: 1,2,5[С.164-172],8</p> <p>Загальні положення про спадкування. Поняття спадкового права. Поняття та види спадкування. Здійснення права на спадкування. Оформлення права на спадщину. Спадковий договір. Літ.: 1,2,4,5[С.203-238]</p>	2
	Разом:	32

5.2 Зміст семінарських занять

Перелік семінарських занять для студентів денної форми навчання

Номер п/п	Тема семінарського заняття	Кількість годин
<i>Третій семестр</i>		
1	<p>Цивільне право як галузь права України. Поняття цивільного права (як галузь права, система законодавства, наука, навчальна дисципліна). Предмет цивільного права як галузі права. Метод цивільного права як галузі права. Загальні засади (принципи) цивільного права. Функції цивільного права. Система цивільного права.</p> <p>Джерела: 1,2,3,4,5[С.8-14],13[С.20-38],15[С.5-32]</p>	2
2	<p>Цивільне законодавства. Поняття та загальна характеристика джерел цивільного права. Поняття цивільного законодавства. Конституція України як джерело цивільного права. Цивільний кодекс України – основний акт цивільного законодавства. Акти цивільного законодавства і договір. Звичай. Міжнародні договори. Дія актів цивільного законодавства в часі, просторі, за колом осіб. Аналогія закону, аналогія права. Значення судової практики.</p> <p>Джерела: 1,2,3,4,5[С.13-19],13[С.39-53],15[С.33-56]</p>	1
3	<p>Цивільні правовідносини. Поняття цивільних правовідносин. Структура (елементи) цивільних правовідносин. Загальна характеристика суб'єктів і об'єктів цивільних правовідносин. Зміст цивільних правовідносин. Цивільне суб'єктивне право і суб'єктивний обов'язок. Види цивільних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин. Поняття юридичного факту. Його види. Юридична сукупність (склад). Поняття цивільного суб'єктивного права, цивільного інтересу та цивільного обов'язка. Здійснення цивільних прав. Межі здійснення цивільних прав. Виконання цивільних обов'язків.</p> <p>Джерела: 1,2,3,4,5[С.19-25],13[С.53-67],15[С.98-112]</p>	2
4	<p>Фізичні особи як суб'єкти цивільного права. Поняття фізичної особи. Поняття цивільної правоздатності, її зміст. Поняття дієздатності фізичної особи. Обмеження дієздатності фізичної особи та визнання її недієздатною. Правові наслідки обмеження дієздатності та визнання особи недієздатною. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою. Правові наслідки такого визнання та оголошення. Фізична особа - підприємець. Поняття опіки та піклування. Призначення опікуна та піклувальника. Основні права та обов'язки опікуна та піклувальника. Припинення опіки та піклування.</p> <p>Джерела: 1,2,3,4,5[С.25-32],13[С.81-100],15[С.113-138]</p>	2
5	<p>Поняття й ознаки юридичної особи. Поняття і ознаки юридичної особи. Цивільна правосуб'єктність юридичних осіб. Класифікація юридичних осіб. Створення та припинення</p>	2

	<p>діяльності юридичних осіб. Філії, представництва юридичних осіб. Юридичні особи приватного права. Підприємницькі товариства:</p> <p>а) Повне товариство. Управління, ведення справ, розподіл прибутку, права і обов'язки учасників повного товариства, ліквідація;</p> <p>б) Командитне товариство. Основні положення про командитне товариство, управління товариством, ліквідація товариства;</p> <p>в) Товариство з обмеженою відповідальністю. Поняття, статутний капітал, управління товариством, ліквідація товариства;</p> <p>г) Акціонерне товариство. Створення, статут, статутний капітал, управління товариством.</p> <p>Виробничий кооператив.</p> <p>Джерела: 1,2,3,5[С.32-43],6,11,12, 13[С.122-153],15[С.139-205]</p>	
6	<p>Об'єкти цивільних прав (правовідносин). Поняття та класифікація об'єктів цивільних прав (правовідносин). Речі як об'єкти цивільних прав (правовідносин). Цінні папери як об'єкти цивільних прав (правовідносин). Інформація як об'єкт цивільних прав. Дії (результати робіт, послуги) Особисті немайнові блага як об'єкти цивільних прав.</p> <p>Джерела: 1,2,3,4,5[С.58-65],13[С.171-188],14[С.235-246],15[С.214-250]</p>	2
7	<p>Правочини. Поняття правочину. Умови дійсності правочинів. Види правочинів. Укладання, тлумачення змісту правочину, відмова від правочину. Недійсні правочини, їх види. Правові наслідки визнання правочину недійсним.</p> <p>Джерела: 1,2,3,5[С.65-74],13[С.321-341],15[С.271-330]</p>	2
8	<p>Представництво. Строки та терміни. Позовна давність</p> <p>Поняття представництва. Підстави виникнення та види представництва. Представництво за довіреністю. Довіреність. Види довіреностей. Передоручення. Представництво без повноважень. Поняття строків в цивільному праві. Значення строків у цивільному праві. Класифікація строків в цивільному праві. Обчислення строків в цивільному праві. Позовна давність. Зупинення строків позовної давності, переривання перебігу позовної давності. Поновлення строків позовної давності. Наслідки сплину строків позовної давності.</p> <p>Джерела: 1,2,3,5[С.85-93],13[С.341-356],14[С.328-335],15[С.331-342]</p>	2
9	<p>Особисті немайнові права фізичної особи. Загальні положення про особисті немайнові права фізичної особи. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування особи. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи. Захист немайнових прав фізичної особи.</p> <p>Джерела: 1,2,3,4,5[С.74-78],13[С.214-290],14[С.250-265],15[С.251-270]</p>	2
	Разом:	17

Номер п/п	Тема семінарського заняття	Кількість годин
<i>Четвертий семестр</i>		
10	<p>Загальні положення про право власності. Поняття власності і права власності. Зміст права власності. Способи набуття і припинення права власності. Поняття і форми власності в Україні. Система цивільно-правових засобів захисту права власності.</p> <p>Джерела: 1,2,3,4,5[С.93-103], 13[С.357-380], 15[С.405-432]</p>	3
11	<p>Загальні положення права інтелектуальної власності. Поняття права інтелектуальної власності. Загальна характеристика законодавства України про інтелектуальну власність. Суб'єкти, об'єкти права інтелектуальної власності. Підстави виникнення права інтелектуальної власності. Здійснення права інтелектуальної власності. Випадки правомірного використання об'єктів інтелектуальної власності.</p> <p>Джерела: 1,2,3,5[С.103-113], 13[С.462-528], 15[С.533-598]</p>	3
12	<p>Загально-теоретичні положення договірного права. Поняття та ознаки договору. Класифікація договорів. Зміст цивільно – правового договору. Зміна, розірвання та припинення договору.</p> <p>Джерела: 1,2,3,4,5[С.134-141],13[С.608-626]</p>	3
13	<p>Договір купівлі-продажу. Поняття і зміст договору. Сторони договору. Відповідальність сторін. Поняття договору роздрібною купівлі – продажу. Порядок укладення договору роздрібною купівлі – продажу.</p> <p>Джерела: 1,2,3,5[С.141-143]</p>	3
14	<p>Договір дарування; договір довічного утримання (догляду). Договір дарування і його загальна характеристика. Причини припинення договору дарування, правові наслідки. Нотаріальне посвідчення договору дарування. Поняття договору довічного утримання. Порядок укладення договору довічного утримання.</p> <p>Джерела: 1,2,3,5[С.145-146]</p>	3
15	<p>Загальні положення договору найму (оренди). Поняття договору оренди. Сторони і об'єкт договору. Порядок укладення договору. Зміст договору оренди. Права і обов'язки сторін. Припинення договору. Форми здійснення орендарем підприємницької діяльності.</p> <p>Джерела: 1,2,3,5[С.146-148],11</p>	3
16	<p>Договори про виконання робіт. Поняття договору побутового підряду. Права замовника у разі істотного порушення підрядником договору побутового підряду. Поняття договору будівельного підряду. Проектно-кошторисна документація. Відповідальність підрядника і замовника за договором будівельного підряду.</p>	3

	Джерела: 1,2,3,5[С.149-153]	
17	Загальні положення договорів про надання послуг. Загальна характеристика договору зберігання. Правова природа договору зберігання. Загальна характеристика договору перевезення вантажу. Особливості суб'єктного складу договору перевезення вантажу. Джерела: 1,2,3,5[С.163-164],11	3
18	Страховання. Соціально-економічна суть страхування та його правове регулювання. Поняття страхового договору. Права та обов'язки суб'єктів страхового зобов'язання. Вирішення спорів і припинення дії договору. Джерела: 1,2,3,5[С.163-164],11	2
19	Договір доручення; договір комісії. Поняття та значення договору доручення. Зміст договору доручення. Предмет договору комісії. Форма, порядок укладення та строк договору комісії. Джерела: 1,2,3,5[С.159-163],11	2
20	Особливості договорів позики; кредиту; банківського вкладу; банківського рахунку та факторингу. Загальна характеристика договору позики. Зміст договору позики. Відповідальність сторін за договором позики. Поняття та загальна характеристика кредитного договору. Зміст кредитного договору. Права та обов'язки сторін за умовами кредитного договору. Особливості договору банківського рахунку. Особливості договору банківського вкладу. Загальна характеристика договору факторингу. Джерела: 1,2,5[С.164-172],8	2
21	Загальні положення про спадкування. Поняття спадкового права. Поняття та види спадкування. Здійснення права на спадкування. Оформлення права на спадщину. Спадковий договір. Джерела: 1,2,4,5[С.203-238]	2
	Разом:	32

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до семінарських занять, тестування з теоретичного матеріалу, виконанні індивідуального завдання тощо.

11	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття № 20	5
12	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття № 21	5
	Разом:	56

ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ

1. Поняття цивільного права (як галузь права, система законодавства, наука про цивільне право, навчальна дисципліна)
2. Цивільне право як приватне право.
3. Предмет цивільного права як галузі права.
4. Метод цивільного права як галузі права.
5. Функції цивільного права.
6. Система цивільного права.
7. Поняття цивільного законодавства.
8. Цивільний кодекс України – основний акт цивільного законодавства.
9. Міжнародні договори.
10. Аналогія закону, аналогія права.
11. Значення судової практики.
12. Поняття цивільних правовідносин.
13. Загальна характеристика суб'єктів і об'єктів цивільних правовідносин.
14. Зміст цивільних правовідносин.
15. Види цивільних правовідносин.
16. Підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин.
17. Поняття фізичної особи.
18. Поняття цивільної правоздатності, її зміст.
19. Поняття дієздатності фізичної особи.
20. Обмеження дієздатності фізичної особи та визнання її недієздатною.
21. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою.
22. Фізична особа як підприємець.
23. Поняття цивільного суб'єктивного права, цивільного інтересу та цивільного обов'язку.
24. Поняття опіки та піклування. Призначення опікуна та піклувальника.
25. Основні права та обов'язки опікуна та піклувальника.
26. Припинення опіки та піклування.
27. Поняття і ознаки юридичної особи.
28. Цивільна правосуб'єктність юридичних осіб.
29. Класифікація юридичних осіб.
30. Створення та припинення діяльності юридичних осіб.
31. Філії, представництва юридичних осіб.
32. Юридичні особи приватного права.
33. Повне товариство. Управління, ведення справ, розподіл прибутку, права і обов'язки учасників повного товариства, ліквідація.
34. Командитне товариство. Основні положення про командитне товариство, управління товариством, ліквідація товариства.
35. Товариство з обмеженою відповідальністю. Поняття, статутний капітал, управління товариством, ліквідація товариства.
36. Акціонерне товариство. Створення, статут, статутний капітал, управління товариством.
37. Виробничий кооператив.
38. Поняття та класифікація об'єктів цивільних правовідносин.
39. Речі як б'єкти цивільних правовідносин.
40. Цінні папери як об'єкти цивільних правовідносин.
41. Інформація як об'єкт цивільних прав.

42. Особисті немайнові блага як об'єкти цивільних прав.
43. Загальні положення про особисті немайнові права фізичної особи.
44. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування особи.
45. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.
46. Захист немайнових прав фізичної особи.
47. Поняття захисту цивільних прав і інтересів.
48. Способи захисту суб'єктивного цивільного права та інтересу.
49. Юрисдикційні форми захисту цивільного права і інтересу.
50. Самозахист цивільних права та інтересів.
51. Поняття правочину.
52. Види правочинів.
53. Укладання, тлумачення змісту правочину, відмова від правочину.
54. Недійсні правочини, їх види.
55. Правові наслідки визнання правочину недійсним.
56. Поняття представництва.
57. Підстави виникнення та види представництва.
58. Представництво за довіреністю.
59. Комерційне представництво.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Співвідношення приватного і публічного права
2. Європейські системи приватного права
3. Розвиток української цивілістичної науки
4. Метод цивільного права
5. Принципи цивільного права (загальні засади)
6. Функції цивільного права
7. Цивільне законодавство
8. Система цивільного права
9. Звичай в цивільному праві. Практика його застосування
10. Дія законодавчих актів в часі
11. Цивільні правовідносини
12. Види цивільних правовідносин. Їх класифікація
13. Елементи цивільних правовідносин
14. Суб'єктивне цивільне право і цивільний інтерес
15. Суб'єктивний цивільний обов'язок
16. Цивільно-правовою відповідальність
17. Шкода і збитки в цивільному праві
18. Склад цивільного правопорушення
19. Об'єкти цивільних прав (правовідносин)
20. Інформація як об'єкт цивільних правовідносин
21. Цивільна правоздатність фізичних осіб
22. Обмеження цивільної дієздатності, правові наслідки обмеження
23. Визнання особи недієздатною, правові наслідки визнання особи недієздатною
24. Оголошення особи померлою, правові наслідки оголошення
25. Визнання особи безвісно відсутньою, правові наслідки
26. Індивідуалізація фізичної особи
27. Емансипація як підстава набуття повної дієздатності
28. Інститут помічника в цивільному праві
29. Діяльність органів опіки та піклування
30. Фізичні особи як суб'єкти приватного права
31. Право на донорство та його реалізація
32. Лікарська таємниця та епідеміологічне благополуччя
33. Репродуктивні права фізичної особи

34. Юридичні особи приватного права
35. Юридичні особи публічного права
36. Особливості правового статусу окремих видів непідприємницьких товариств
37. Поняття юридичної особи
38. Юридична особа приватного права
39. Засновницькі документи юридичної особи
40. Особливості правового статусу окремих видів непідприємницьких товариств
41. Релігійні організації як учасники цивільних правовідносин
42. Поняття юридичної особи
43. Межі здійснення цивільних прав
44. Виконання цивільних обов'язків
45. Захист цивільних прав та інтересів
46. Способи захисту цивільних прав
47. Самозахист в цивільному праві
48. Односторонні правочини та їх види.
49. Правові наслідки визнання правочину недійсним
50. Глумачення правочину
51. Укладення і розірвання правочину
52. Підстави переривання перебігу позовної давності
53. Форми правочинів
54. Нікчемні правочини
55. Правочини, що порушують публічний порядок
56. Представництво та його види.
57. Правові наслідки недійсності нікчемного правочину
58. Додаткові правові наслідки правочину, який вчинено під впливом тяжкої обставини
59. Право власності
60. Суб'єкти приватної власності
61. Суб'єкти права державної власності
62. Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження майна
63. Підстави переривання перебігу позовної давності
64. Правові наслідки спливу позовної давності
65. Нікчемні правочини, подолання нікчемності правочину
66. Комерційне представництво

6) Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів. Зокрема, лекції проводяться в основному словесними методами, а семінарські заняття проводяться з використанням інформаційних технологій і мають за мету – набуття студентами практичних навичок з вирішення практичних завдань, передбачених конкретними завданнями до відповідних тем, а також підготовки договірних та інших документів.

7) Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та лабораторних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування перед допуском до лабораторного заняття;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу з теми;
- презентація індивідуальних завдань;
- виконання домашніх завдань.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу, який проводиться методом тестування з усього матеріалу дисципліни. Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав підсумковий контрольний захід (іспит), вважається невстигаючим.

8) Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням. Виконання індивідуального завдання завершується його презентацією у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. захист курсового проекту здійснюється публічно перед комісією, призначеною зав. кафедри, у строки, встановлені графіком.

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві помилки .
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три несуттєві помилки .
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів у денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота	Семестровий контроль, іспит
<i>Третій семестр</i>			Залік
СЗ	ТК:	Р	
УО	Т №1-9	1	
ВК: 0,6	0,2	0,2	

Примітка: СЗ – семінарські заняття; ТК – тестовий контроль; Р – реферат; УО – усне опитування; Т – теми дисципліни; ВК – ваговий коефіцієнт.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів у денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота	Семестровий контроль, іспит
<i>Четвертий семестр</i>			
СЗ	ТК:	Р	Іспит 0,4
УО	Т №10-21	1	
ВК: 0,4	0,1	0,1	

Примітка: СЗ – семінарські заняття; ТК – тестовий контроль; Р – реферат; УО – усне опитування; Т – теми дисципліни; ВК – ваговий коефіцієнт.

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою.

На тестування відводиться 15 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей мають бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд студента, відповідям. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування. Тестування студент може також пройти і в он-лайн режимі у модульному середовищі для навчання MOODLE.

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю.

Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Залік виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за вітчизняною шкалою ставиться оцінка

«зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

9) Питання для самоконтролю результатів навчання у третьому семестрі

- 1.Поняття цивільного права (як галузь права, система законодавства, наука про цивільне право, навчальна дисципліна)
- 2.Цивільне право як приватне право.
- 3.Предмет цивільного права як галузі права.
- 4.Метод цивільного права як галузі права.
- 5.Функції цивільного права.
- 6.Система цивільного права.
- 7.Поняття цивільного законодавства.
- 8.Цивільний кодекс України – основний акт цивільного законодавства.
- 9.Міжнародні договори.
10. Аналогія закону, аналогія права.
11. Значення судової практики.
12. Поняття цивільних правовідносин.
13. Загальна характеристика суб'єктів і об'єктів цивільних правовідносин.
14. Зміст цивільних правовідносин.
15. Види цивільних правовідносин.
16. Підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин.
17. Поняття фізичної особи.
18. Поняття цивільної правоздатності, її зміст.
19. Поняття дієздатності фізичної особи.
20. Обмеження дієздатності фізичної особи та визнання її недієздатною.
21. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою.
22. Фізична особа як підприємець.
23. Поняття цивільного суб'єктивного права, цивільного інтересу та цивільного обов'язку.
24. Поняття опіки та піклування.Призначення опікуна та піклувальника.
25. Основні права та обов'язки опікуна та піклувальника.
26. Припинення опіки та піклування.
27. Поняття і ознаки юридичної особи.
28. Цивільна правосуб'єктність юридичних осіб.
29. Класифікація юридичних осіб.
30. Створення та припинення діяльності юридичних осіб.
31. Філії, представництва юридичних осіб.
32. Юридичні особи приватного права.
33. Повне товариство. Управління, ведення справ, розподіл прибутку, права і обов'язки учасників повного товариства, ліквідація.
34. Командитне товариство. Основні положення про командитне товариство, управління товариством, ліквідація товариства.
35. Товариство з обмеженою відповідальністю.Поняття, статутний капітал, управління товариством, ліквідація товариства.
36. Акціонерне товариство. Створення, статут,статутний капітал, управління товариством.
37. Виробничий кооператив.
38. Поняття та класифікація об'єктів цивільних правовідносин.
39. Речі як б'єкти цивільних правовідносин.
40. Цінні папери як об'єкти цивільних правовідносин.
41. Інформація як об'єкт цивільних прав.
42. Особисті немайнові блага як об'єкти цивільних прав.
43. Загальні положення про особисті немайнові права фізичної особи.
44. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування особи.

45. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.
46. Захист немайнових прав фізичної особи.
47. Поняття захисту цивільних прав і інтересів.
48. Способи захисту суб'єктивного цивільного права та інтересу.
49. Юрисдикційні форми захисту цивільного права і інтересу.
50. Самозахист цивільних права та інтересів.
51. Поняття правочину.
52. Види правочинів.
53. Укладання, тлумачення змісту правочину, відмова від правочину.
54. Недійсні правочини, їх види.
55. Правові наслідки визнання правочину недійсним.
56. Поняття представництва.
57. Підстави виникнення та види представництва.
58. Представництво за довіреністю.
59. Комерційне представництво.
60. Передоручення.
61. Представництво без повноважень.
62. Поняття строків в цивільному праві. Значення строків у цивільному праві.
63. Класифікація строків в цивільному праві. Обчислення строків в цивільному праві.
64. Позовна давність.
65. Зупинення строків позовної давності, переривання перебігу позовної давності.
66. Наслідки сплину позовної давності.

Питання для самоконтролю результатів навчання у четвертому семестрі

1. Поняття договору в цивільному праві.
2. Свобода договору та її межі.
3. Класифікація договорів у цивільному праві.
4. Зміст договору. Істотні умови договору.
5. Укладення договору. Оферта і акцепт.
6. Зміна і розірвання договору: підстави та правові наслідки.
7. Поняття та ознаки договору купівлі-продажу, його значення в сучасних умовах, сфера застосування та джерела правового регулювання.
8. Сторони в договорі купівлі-продажу. Право продажу речі. Форма договору купівлі-продажу.
9. Зміст договору купівлі-продажу. Предмет договору. Кількість, асортимент, комплектність, якість товару, тара і упаковка. Комплект товару. Ціна в договорі купівлі-продажу.
10. Права та обов'язки продавця. Правові наслідки порушення продавцем своїх зобов'язань.
11. Права та обов'язки покупця. Правові наслідки порушення покупцем своїх зобов'язань.
12. Договір роздрібною купівлі-продажу.
13. Договір поставки.
14. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.
15. Договір міни (бартеру).
16. Договір дарування: поняття, ознаки, сфера застосування. Сторони в договорі. Предмет договору дарування. Форма договору.
17. Відмова від договору дарування. Розірвання договору дарування.
18. Договір ренти.
19. Договір довічного утримання: поняття, ознаки. Сторони у договорі.
20. Форма договору довічного утримання (догляду). Зміст договору.
21. Обов'язки набувача за договором. Забезпечення виконання договору довічного утримання (догляду).
22. Припинення договору довічного утримання (догляду).

23. Договір найму (оренди): поняття, ознаки, сфера застосування та джерела правового регулювання. Сторони в договорі. Форма договору найму (оренди).
24. Предмет договору найму (оренди). Плата за користування майном. Строк договору найму (оренди).
25. Права і обов'язки сторін за договором найму (оренди). Припинення договору найму (оренди).
26. Договір прокату
27. Договір оренди земельної ділянки.
28. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди.
29. Договір найму (оренди) транспортного засобу.
30. Договір фінансового лізингу
31. Договір найму житла: поняття, ознаки. Сторони у договорі найму житла. Особи, які постійно проживають з наймачем. Тимчасові мешканці.
32. Предмет договору найму житла. Плата за користування житлом. Строк договору найму житла.
33. Права та обов'язки сторін за договором найму житла. Припинення договору.
34. Договір позички.
35. Договір підряду: поняття, ознаки, сфера застосування, джерела правового регулювання. Сторони в договорі підряду. Система генерального підряду.
36. Предмет договору підряду. Ціна в договорі підряду. Кошторис. Строки у договорах підряду.
37. Права та обов'язки сторін за договором підряду. Ризики підрядника. Правові наслідки порушення зобов'язань за договором підряду.
38. Договір побутового підряду.
39. Договір будівельного підряду.
40. Договір підряду на проектні та пошукові роботи.
41. Поняття та види перевезень, джерела їх правового регулювання.
42. Договір перевезення вантажу: поняття, ознаки. Сторони в договорі. Укладення договору. Перевізні документи. Довгострокові договори.
43. Права та обов'язки сторін за договором перевезення вантажу.
44. Відповідальність за порушення умов договору перевезення вантажу.
45. Договір перевезення пасажирів і багажу.
46. Договір транспортного експедирування.
47. Договір зберігання: поняття, ознаки, сфера застосування, джерела правового регулювання.
48. Сторони в договорі зберігання. Професійний зберігач. Форма договору зберігання.
49. Зміст договору зберігання. Права та обов'язки сторін, порядок їх виконання.
50. Відповідальність зберігача за втрату (нестачу) чи пошкодження речі. Особливості відповідальності професійного зберігача.
51. Зберігання на товарному складі.
52. Зберігання речей в камерах схову. Зберігання речей в гардеробі. Зберігання речей у готелі.
53. Страхування як цивільно-правовий інститут. Поняття страхування та джерела його правового регулювання. Види і форми страхування. Суб'єкти страхових правовідносин.
54. Договір страхування: поняття, ознаки. Укладення, форма і зміст договору страхування.
55. Права і обов'язки сторін за договором страхування. Відмова від здійснення страхової виплати.
56. Припинення договору страхування. Недійсність договору страхування.
57. Договір доручення.
58. Договір комісії.
59. Договір управління майном.

60. Договір позики: поняття, ознаки, джерела правового регулювання. Сторони в договорі.
61. Зміст договору позики. Форма договору.
62. Кредитний договір: поняття, ознаки, джерела правового регулювання. Сторони в кредитному договорі.
63. Зміст кредитного договору. Форма договору.
64. Договір банківського вкладу: поняття, ознаки, джерела правового регулювання. Види вкладів. Сторони та порядок укладення договору.
65. Права та обов'язки сторін за договором банківського вкладу, їх виконання.
66. Договір банківського рахунку: поняття, ознаки, джерела правового регулювання. Сторони та порядок укладення договору.
67. Права та обов'язки сторін за договором банківського рахунку. Овердрафт. Підстави і черговість списання коштів з рахунка.
68. Договір факторингу.
69. Договір про спільну діяльність: поняття, ознаки, сфера застосування, джерела правового регулювання. Сторони в договорі. Форма договору про спільну діяльність. Зміст договору.
70. Договір простого товариства.
71. Зобов'язання із односторонніх правомірних дій.
72. Поняття та елементи зобов'язання із відшкодування шкоди. Підстави (умови) виникнення зобов'язання із відшкодування шкоди.
73. Способи відшкодування шкоди, завданої майну потерпілого. Урахування вини потерпілого та матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоду при вирішенні питання про відшкодування шкоди.
74. Відшкодування шкоди, завданої працівником. Відшкодування, завданої підрядником. Відшкодування шкоди, завданої учасником (членом) підприємницького товариства, кооперативу.
75. Відшкодування шкоди, завданої органами публічної влади, їх службовими чи посадовими особами.
76. Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.
77. Відшкодування шкоди, завданої малолітньою, неповнолітньою, недієздатною, обмежено дієздатною особою.
78. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.
79. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я або смертю потерпілого.
80. Зобов'язання із відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт чи послуг.
81. Зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави.
82. Поняття та види спадкування. Спадщина, її склад. Об'єкти, які не входять до складу спадщини.
83. Підстави для відкриття спадщини. Час і місце відкриття спадщини.
84. Спадкоємці. Усунення від права на спадкування.
85. Поняття та види заповітів. Право на заповіт та його суб'єкти. Право на обов'язкову частку у спадщині.
86. Форма і зміст заповіту. Скасування та зміна заповіту. Недійсність заповіту.
87. Спадкування за законом.
88. Здійснення права на спадкування. Порядок і строки прийняття спадщини. Відмова від прийняття спадщини. Спадкова трансмісія. Відумерлість спадщини.
89. Свідоцтво про право на спадщину та порядок його одержання. Внесення змін до свідоцтва про право на спадщину. Визнання свідоцтва недійсним.
90. Спадковий договір.

10) Навчально-методичне забезпечення

1. Герц А.А., Кравчук С.Й. Правознавство: навч. посібник. Київ: Кондор, 2018, 288с.
2. Герц А.А., Кравчук С.Й. Правознавство: методичні вказівки для практичних занять і завдання для індивідуальної та самостійної роботи. Хмельницький: ХНУ, 2017, 128с.

11) Рекомендована література

Основна

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. –1996. –№30. –Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №40-48. – Ст. 356.
3. Господарський кодекс України // Офіційний вісник України. –2003. –№11. –Ст. 462.
4. Сімейний кодекс України // Відомості Верховної Ради України.-2002.-№21-22.-Ст.135.
5. Цивільне право України: посібник для аудиторного і самостійного вивчення курсу / кол. авт.; за ред. проф. Є.О. Харитонова, доц. І.В. Давидової, доц. К.Г. Некіт. - Одеса: Фенікс, 2016.-570с.1

Додаткова

6. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23.04.1991 // Відомості Верховної Ради України.-2002.-№21-22.-Ст.135.
7. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 // Відомості Верховної Ради. – 1991. - № 49. - Ст.682
8. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006р. // Голос України.-2006.-№69.
9. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 // Відомості Верховної Ради України.-1992.-№26.-Ст.650.
10. Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку: Закон України від 14.05.2015 № 417 // Голос України, 2015, № 101 від 10.06.2015
11. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 // Відомості Верховної Ради України, 2015. – № 13 – Ст.93
12. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.15 // Відомості Верховної Ради України. - 2015 – № 13 – Ст. 91
13. Цивільне право України: Загальна частина: Підручник / В.Г. Фазикош, С.Б. Булеца, Р.Б. Олійник та ін.; за ред. В.Г. Фазикоша, С.Б. Булеци.- К.: Знання, 2010.-631с.
14. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн./О.В.Дзера (кер.авт.кол.), Д.В.Боброва, А.С. Довгерт та ін.; За ред. О.В.Дзери, Н.С. Кузнецової.-2-е вид., доп. і перероб. Кн.1.-К.: Юрінком Інтер, 2004,-736с.
15. Цивільне право: підручник: у 2т. /В.І.Борисова (кер.авт.кол.) Л.М.Баранова, Т.І.Бегова та ін.: за ред. В.І.Борисової, І.В.Спасибо-Фатеевої, В.Л.Яроцького.-Х.:Право,-2011.-Т.1.-656с.

12) Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnmu.edu.ua/>
2. Електронна бібліотека університету . Доступ до ресурсу: http://lib.khmnmu.edu.ua/asp/php_f/plage_lib.php.
3. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnmu.edu.ua/jspui/?locale=uk>